

Posudek bakalářské práce:

Martina SCHÖNBEKOVÁ, *Korespondence mezi purkmistrem a radou města Českých Budějovic a rychtářem a konšely města Třeboň v 16. století.*

Filosofická fakulta Jihočeské university v Českých Budějovicích, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, České Budějovice 2011, 92 stran.

Komunikace mezi městy v raném novověku představuje dosud ne zcela dostatečně zpracované téma – v české historiografii byla zatím věnována pozornost jen jihočeským a nově i polabským městům. Bakalářskou práci Martiny Schönbekové, která se rozhodla využít českobudějovických kopiářů, resp. knih konceptů, a zaměřila se na komunikaci mezi královským městem České Budějovice a poddanskou Třeboní, je tedy možno jen přivítat.

Bakalářskou práci tvoří vedle obligátního úvodu a závěru celkem tři kapitoly. V Úvodu (s. 7 – 12) autorka přináší jasné vymezení tématu práce a stručné shrnutí dosavadní literatury, do níž začlenila i alespoň upozornění na zcela čerstvě vydanou knihu J. Vojtíškové, jinak se ale soustředila především na studie M. Ctiborové, V. Koldy a V. Svěráka, i když jí neunikly ani práce další (T. Sterneck, J. Černý nebo bakalářská práce V. Kodadové). Úvod obsahuje také stručné představení pramenů – celkem pěti knih konceptů, resp. kopiářů, připojena je i základní charakteristika jejich písma a písarů. Stručně jsou uvedeny také další tituly, které byly při psaní práce využity.

V následující kapitole, nazvané „Vývoj městské správy od konce husitství do bitvy na Bílé hoře“ (s. 13 – 17) se autorce podařilo stručně, ale přitom jasně a srozumitelně zrekapitulovat příslušný vývoj, vhodně přitom zvolila časový záběr výkladu a omezila se pouze na zkoumané období. Podobně shrnující informativní a komparativní ráz má i další kapitola, nazvaná „Historické souvislosti“, která sleduje na základě nejdůležitější literatury vývoj v Českých Budějovicích (s. 18 – 22) a Třeboní (s. 23 – 27). V obou podkapitolách se přes jejich nevelký rozsah autorce podařilo zachytit podstatné rysy vývoje obou odlišných typů měst zejména s ohledem na možné vzájemné konflikty a problémy.

Vlastní jádro bakalářské práce Martiny Schönbekové ovšem představuje třetí, nejrozsáhlejší kapitola, obsahující edici korespondence mezi oběma městy, zpracovanou na základě knih konceptů, resp. kopiářů. Jí autorka předradila obsahový rozbor a vyhodnocení písemností (s. 28 – 34) a nezbytnou ediční poznámku (s. 35 – 36). Rozbor písemností sleduje jednak formální stránku (především titulaturu a dataci), jednak obsah, týkající se různých záležitostí které M. Schönbeková vhodně rozdělila do několika tematických skupin (dovoz soli, poddanské záležitosti, dluhy, dědické spory, stížnosti). Autorka připojila i tabulky a grafy, dokládající četnost listů odeslaných z Českých Budějovic do Třeboně v jednotlivých letech, zastoupení témat a četnost zápisů v jednotlivých kopiářích, lze jen zalitovat, že tyto podklady ještě více nerozpracovala i v textové podobě.

Sama edice (s. 37 – 74) obsahuje celkem 36 záznamů vzájemných sdělení, jaká si vyměnila obě města v rozpětí let 1538 až 1569. Všechny záznamy jsou opatřeny dosti podrobnými záhlavními registry, časovým zařazením a citací příslušného zdroje. Autorka zde prokázala, že si dovedla poradit s archaickou formulací listů a pochopením jejich významu, doložila i výborné zvládnutí paleografie (nepřečteno zůstalo minimum obtížných míst, doplněna a označena jsou i přeškrtnutá místa) a chronologie, kterou uplatnila při převodu dat na dnešní způsob. Přepisy doplnila poznámkovým aparátem, v němž jednak blíže určila

místní či vlastní jména nebo jiné informace v textu, objasnila některé chronologické údaje (příp. upozornila na chyby – pozn. 134) nebo vysvětlila některé speciální termíny, jednak přinesla informace textového rázu (upozornění na vsunutý text, transliterace vlastních jmen). Ty bývají sice označovány nikoli číslicemi, ale písmeny, vzhledem k jejich počtu a rozsahu celé edice to ale nepovažuji za zásadní nedostatek.

Svou práci zakončila M. Schönbeková stručným Závěrem (s. 75), ve kterém zrekapitulovala zjištěné skutečnosti a připojila krátké zhodnocení využitých knih konceptů. K práci připojila kromě seznamu zkratk (s. 83), seznamu pramenů a literatury (s. 84 – 87) a seznamu tabulek a grafů (s. 88) také seznam editovaných konceptů (s. 76 – 77) a jmenný, místní a věcný rejstřík (s. 78 – 82), které jsou vhodnými pomůckami pro orientaci v edici. Doplněk práce tvoří několik fotografických příloh představujících zkoumaný pramen (s. 90 – 92).

Bakalářská práce Martiny Schönbekové představuje podle mého soudu nejen zajímavý, ale i hodnotný příspěvek k dějinám meziměstské komunikace v raném novověku, doplněný zdařile zvládnutou edicí, proto ji ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 16. června 2011

Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.